

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

KIRIKKALE İLİ
ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

Ocak - 2020

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

İÇİNDEKİLER

1. Giriş / Yönetici Özeti
2. İldeki Esnaf ve Sanatkârlara İlişkin Sayısal Bilgiler
3. İldeki Esnaf ve Sanatkâr İşletmelerine Ait Bilgiler
  - a) İstihdam ve Vergi
  - b) Ürün ve Hizmetler
  - c) Yatırım Ortamı ve Teşvikler
  - d) Proje ve Ar-Ge Faaliyetleri
4. İldeki AVM Bilgileri
5. İldeki Esnaf ve Sanatkârların Sorunları ve Çözüm Önerileri
6. İldeki Meslek Eğitim İhtiyaçları
7. İç ve Dış Pazar İmkânları
8. Esnaf ve Sanatkârın Desteklenmesi
9. Politika ve Stratejinin Uygulanması

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

1. GİRİŞ

Esnaf ve sanatkârlar; iktisadi ve sosyal açıdan oynadığı rolü son derece büyüktür. Toplumun tüm kesimlerine yönelik üretimleriyle ekonomik büyümeye, sosyal sisteme ve istihdama katkı sağlayan, ekonomik dinamizmin ve canlılığın kaynağını oluşturan, refahı tabana yayan, bunların yanında istikrarın da temel direği olarak kabul gören bir kesimdir.

6102 ve 5362 sayılı kanun tanımında anlaşılacağı üzere sanayici ve tacir tanımına girmeyen ve faaliyeti sermayesinden ziyade bedeni çalışmaya dayanan, Kırıkkale Esnaf ve Sanatkâr Odalar Birliğine bağlı bulunan, 31 Aralık 2020 itibarıyla **1 birlik ve 15 odaya kayıtlı 7713 esnaf** ve sanatkâr bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkârlarımızın 6724 erkek, 989 kadınlardan erkeklerden oluşmaktadır. İlimizde en fazla faaliyet gösteren meslek grubu ise Bakkallık, Bayilik, büfecilik yapan esnaf grubumuzdur.

Esnaf ve Sanatkârlarımıza ilişkin esnaf bilgilendirme sisteminden (ESBİS) almış olduğumuz sayısal veriler ve bilgilere raporumuzda genişçe yer verilmiştir. Esnaf ve Sanatkârlarımıza devlet tarafından sağlanan KOSGEB, Kalkınma Ajansı desteklerinden, Esnaf ve Sanatkâr Kredi Kooperatifi gibi düşük faizli kredi veren kuruluşların kredi ve hibe desteklerinden faydalanmaktadır. Özellikle esnaf ve sanatkârların yararlandığı temel kuruluşlardan birisi olarak ön plana çıkan ESKKK'ların, Hazine destekli kredi olarak Halk Bankası üzerinden kredi sağlanmasının hedef kitle açısından oldukça yararlı olduğu yaptığımız esnaf ziyaretlerinde ifade edilmiştir.

Ticaret ve Sanayi Odası üyelerini ziyaretimizde Esnaf, Sanatkâr Kredi Kefalet Kooperatifine benzer bir yapıyı talep etmektedirler.

Ülkemizi ve dünyayı derinden etkileyen Covid-19 salgını sürecinde esnafımız derinden etkilenmiştir. Bu süreçte bu süreçte kapatılan esnafımıza bir işadamız tarafından 200 bin TL nakti, 200 bin TL aynı yardım yapılmıştır. Ayrıca Esnaf ve Sanatkârlarımıza devletimiz tarafından sağlanan KOOP-DES, KOSGEB, İŞ-KUR, Kalkınma Ajansı, desteklerinden ve Esnaf ve Sanatkâr Kredi Kefalet Kooperatifinin düşük faizli kredilerinden faydalanmaktadır.

Esnaf ve sanatkârlar tarafından belirtilen sorunların birçoğu birbiriyle bağlantılı sorunlardır. Birisinin varlığı bir diğerrinin oluşmasını sebep olmaktadır. Esnaf ve Sanatkârlarla yapılan ziyaretlerde ifade edilen sorun ve çözüm yollarına genişçe rapor sonunda sonuç kısmında yer verilmiştir.

Bakanlığımız Taşra teşkilat yönetmeliği 53. maddesi gereğince düzenlemiş olduğumuz "**2020 yılı Esnaf ve Sanatkâr Raporunun**" ilimize, esnaf ve sanatkârlarımıza kamuoyuna faydalı olmasını diler bu raporun oluşmasına katkı sağlayan, kurum ve kuruluşlarla birlikte personelimize teşekkürlerimi sunarım.31/01/2021 Kırıkkale

Seyfettin ÇETİNER
Ticaret İl Müdürü

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

2. İLDEKİ ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN SAYISAL BİLGİLER

▪ Kırıkkale Esnaf ve Sanatkâr Odalar Birliği Hakkında Bilgi

Kırıkkale Esnaf ve Sanatkârları Odaları Başkanlığı, 71 kod numarası ile 26.11.1989 tarihinde kurulmuştur. Esnaf Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS) den 31.12.2020 tarihi itibarıyla alınan verilere göre, Esnaf Odalarının 12'si il merkezinde, 2'si Keskin ilçemizde, 1'i ise Çerikli beldemizedir. Esnaf ve Sanatkâr Odası olmayan ilçelerimizde 909 esnaf şube şeklinde Kırıkkale Esnaf ve Sanatkâr Odalar Birliğinin üyesidir. Birliğin Başkanlığını Süleyman KÖSTEKLİ yürütmektedir. Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliğine bağlı odalarında 6724 erkek, 289 kadın olmak üzere 7713 üye esnaf bulunmaktadır.

▪ İl Geneli Esnaf ve Oda sayısı

Sıra	Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
	Kırıkkale Esnaf ve Sanatkar Odalar Birliğine bağlı İlçe esnaf sayısı şubeler)	780	129	909
1	Karma Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1345	208	1553
2	Lokantacılar Kebapçılar Köf. Tat. Odası	292	96	388
3	Şoförler ve Otomobilciler Odası	308	12	320
4	Bakkallar ve Büfeciler Odası	513	137	650
5	Berberler ve Kuaförler Odası	236	53	289
6	Kahveciler Odası	223	21	244
7	Kasaplar Odası	109	20	129
8	Minibüsçüler Odası	433	11	444
9	Terziler Konfeksiyoncular ve Triko Odası	246	139	385
10	Oto Sanatkârlar ve Demirciler Odası	591	24	615
11	Sebzeciler Odası	270	25	295
12	Servis araçları ve Nakliyeciler Odası	765	62	827
13	Keskin Esnaf ve Sanatkârlar Odası	276	39	315
14	Keskin Şoförler ve Otomobilciler Odası	153	5	158
15	Çerikli Esnaf ve Sanatkârlar Odası	184	8	92
	Toplam	6724	989	7713

Kaynak: ESBİS-2020

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

▪ Meslekler Bazında Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Meslek bazında esnaf kayıtları ESBİS'ten alınamamıştır. KESOB kayıtlarına göre ilk beş mesleğin verisi alınabilmıştır. Yıl içerisinde en çok tescil olan, yani odalara yeni kayıt olan “Büfecilik, Bakkallık ve Bayilik” ticaret ile uğraşan meslek grupları olmuştur.

No	Meslek 2020	Meslek 2019
1.	Bakkallık, Bayilik, Büfecilik	Bakkallık, Bayilik, Büfecilik
2.	Karayolu ile yük taşımacılığı	Lokantacılık
3.	Lokantacılık	Büfelerde, bakkallarda ve marketlerde yapılan ticaret
4.	Oto Alım Satımı	Kahvehanecilik, kıraathanecilik
5.	Taksicilik ve Pazarcılık	Servis aracı işletmeciliği

▪ Yıl İçinde Meslekler Bazında Tescil Ve Terkin Sayıları

- ESBİS sisteminden tescil ve terkin sayıları alınamamıştır. KESOB kayıtlarına göre ilk tescil ve terkin sayıları alınabilmıştır.
- 2019 yılı içerisinde 401 esnafın terkin, 819 işyeri tescil edilmiştir.
- 2020 yılında ise 310 işyeri terkin edilirken 829 yeni işyerinin ise tescil edildiği görülmektedir. 2019 yılı ile kıyaslandığında işyeri-esnaf sayısında artış olduğu görülmektedir.

Yıl	Terkin	Tescil	Fark
2019	401	819	+418
2020	310	829	+519

Kaynak, ESBİS-Aralık 2020

▪ Cinsiyet Dağılımı

- ESBİS'ten alınan verilere göre ilimizde 7713 esnafımızın %87,18 erkek, %12,82 kadın esnaf olduğu görülmektedir.

Cinsiyet	Oran%
Erkek	87,18
Kadın	12,82

ESBİS 2020

▪ İlçelere (Şube) Göre Esnaf Sayıları

S.No	İlçe	Erkek	Kadın	Toplam
1	Bahşılı	74	13	87
2	Balışeyh	90	15	105
3	Çelebi	26	3	29
4	Delice	57	3	60
5	Karakeçili	68	5	73
6	Sulakyurt	103	12	115
7	Yahşihan	362	78	440
	Toplam	780	129	909

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

3. ESNAF VE SANATKÂR İŞLETMELERİNE AİT BİLGİLER

a. İstihdam, SGK, Elektrik Ve Vergi

İlimizde Esnaf ve Sanatkâr Odalar Birliğine kayıtlı 7713 esnaf var iken Ticaret ve Sanayi odası kayıtlı tacir sayısı 2117 dir. İlimizde ticaretin büyük bir çoğunluğunu esnaf ve sanatkârlar tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

▪ İstihdam Verileri (%)

Kırıkkale ili için İş Kur İl Müdürlüğünden 2020 yılının istihdam verileri alınamamıştır. 2013 yılı öncesi yayımlanmış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına tabloda yer verilmiştir.

KIRIKKALE	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2009	40,0	32,3	19,3
2010	42,4	37,3	12
2011	42,8	38,4	10,2
2012	41,7	38,0	8,9
2013	44,7	41,1	8

▪ Sosyal Güvenlik (SGK) Verileri

Kırıkkale'nin 2020 nüfusu 283.253' tür. SGK il Müdürlüğünden Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Aktif Çalışanların İl Nüfusuna oranı %23,29' dur. Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Emeklilerin İl Nüfusuna Oranı % 18,65' dir.

Sigorta Kapsamı	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı
4/A (SSK)	43.220	31.159
4/B (BAĞ-KUR)	8.404	10.937
4/C (EMEKLİ SANDIĞI)	15.776	10.774
Toplam	67.400	52.870

▪ Elektrik Tüketim Verileri

BEDAŞ İşletme Müdürlüğünden, 2020 yılı Enerji kullanım verileri kayıtları alınamamıştır. 2016 yılı ticarethanelerin yıllık elektrik tüketim miktarı yaklaşık 32.000.000 MWh'dir.

▪ Vergi Verileri

Kırıkkale Defterdarlığından alınan 2020 yılı Aralık ayı verilerine göre; İl genel gelirleri toplamı 106.745.231,15.- TL, İl genel vergi gelirleri toplamı 95.081.934,33 TL dir.

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

b. Ürün ve Hizmetler

- İlimizde en belirgin üretim yapan esnaflarımız, Terziler, Tuhafiyeciler ve Konfeksiyoncular Odasına bağlı olarak gelinlikçilerdir. Gelinlik üretiminde İlimiz Türkiye’de ön sıralarda yer almaktadır.
- Delice İlçemizde Tuz üretilmektedir.
- İlimizde kaybolmaya yüz tutmuş sanatsal değeri olan meslek olarak; Merkezde Yorgancılık ve kalaycılık meslekleri yaşamsal değerlerini sürdürmektedir. 2019 yılında Müdürlüğümüzce yapılan çalışmalar sonunda ESKK kooperatifinden faizsiz kredi almaları sağlanmıştır.
- Ticaret Bakanlığımızın Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünün yayınlamış olduğu **Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslek grubuna** listesine göre,
- İl Merkezimizde Esnaf Ve Sanatkâr Odalar Birliğinden alınan veriler, yapılan araştırmalar neticesinde;

Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslek grubuna giren 5 meslek, 12 esnaf tespit edilmiştir.

Grubu	Meslek	Sayı
Maden	Kalaycı	2
	Bıçak/Bileyici	3
İplik Tekstil	Yorgancı	5
	El örgücüsü	1
Hammaddesi Karışık olan	El sanatları	1
Toplam		12

Kooperatifler

- Sulakyurt Turşusu
- Keskin Baklagiller Nohut vs.
- Karakeçili Süt ve Süt Ürünleri
- Delice Yöresel ürünleri

c. Yatırım Ortamı Ve Teşvikler

▪ Yatırım Açısından Kırıkkale İlinin Analizi

Kırıkkale’nin kurulması, büyümesi ve bugüne taşınması daha çok savunma sanayi ile olmuştur. 1925 yılında Top ve Mühimmat fabrikasının temellerinin atılması Kırıkkale’nin şehirleşmesinin nüvesini oluşturmaktadır. TÜPRAŞ rafinesinin 1986 yılında faaliyete başlamasıyla, sanayi alanındaki konumunu güçlendirmiş, ildeki sanayileşme süreci hızlanmıştır.

Yatırım Teşvik kapsamında Kırıkkale de yapılacak yatırımların %80 oranında destek sağlanmaktadır. Silah OSB de yapılacak yatırımlara, Gümrük vergisi muafiyeti KDV istisnası, Gelir/Kurumlar vergisi indirimi, SGK Primi işveren hissesi desteği, Faiz desteği teşvikleri verilmektedir.

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

▪ ESKK İlimizde Esnaf Ve Sanatkârlarımızın Yararlandığı Teşvikler

01.01.2019 – 31.12.2020 tarihi itibariyle Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince sağlanan destekler,

Yıl	Kredi kullanan Esnaf ve Sanatkâr sayısı	Kullanılan Kredi (Bin TL.)
2020	2270	187.287.484,25
2019	766	82.370.000,00
Toplam	3036	269.657.484,25

Kaynak EKKK- 2020

• KOSGEB

KOSGEB Kırıkkale İl Müdürlüğü tarafından 2020 yılı içerisinde 291 işletmeye 5.904.947,05 TL destek ödemesi yapılmıştır. 2019 yılı içerisinde ise 335 işletmeye toplamda 5.834.283.TL. destek ödemesi gerçekleştirilmiştir.

• Kalkınma ajansları

- Bölge kaynaklarının yerinde ve etkin kullanımının sağlanması, yerel potansiyelin harekete geçirilmesi suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmenin hızlandırılması, sürdürülebilirliğinin sağlanması, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla kurulan Ahiler Kalkınma Ajansı, 2010 yılından itibaren Kırıkkale’de faaliyet gösteren KOBİ’lerin başarılı projelerine hibe niteliğinde çeşitli mali destekler sağlamaya devam etmektedir.
- Bu destekler kapsamında, Kırıkkale’de bulunan firmaların, rekabet güçlerinin artırılması, katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi, Ar-Ge ve yenilikçilik, pazarlama, markalaşma, insan kaynakları ve kalite sistemleri vb. alanlarda kurumsal kapasitelerinin artırılması amaçlanmıştır.
- 2019 yılı itibariyle Kırıkkale’de bulunan KOBİ’lere Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından aktarılan toplam kaynak 7.8 milyon TL. düzeyinde yaklaşmıştır. Bu destek tutarının, başvuran firmaların eş finansmanı da dâhil edildiğinde, ilin ekonomisine katkısı 16.5 Milyon TL. düzeyindedir.
- Ahiler Kalkınma Ajansı, mali destek programlarının dışında, sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan yatırım teşvikleri konusunda başvuru hazırlık sürecinde firmalara teknik destek sağlayabilmekte, yerel birim olarak ekspertiz işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Kırıkkale ilinde, 2010 – 2019 Ekim döneminde düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; eğitim, sağlık, imalat sanayi, tarım ve hayvancılık, gıda kimya enerji gibi sektörlerde faaliyet gösteren 122 firma toplam 1.7 milyar TL tutarında yatırım yapmayı ve 2518 kişi istidam etmeyi taahhüt etmiştir.
- Firmalar yatırım teşvik belgesi ile yapacakları yatırımlarda Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası, Vergi İndirimi, Sigorta primi İşveren Hissesi Desteği ve Faiz Desteği gibi muafiyetlerden faydalanmıştır. Yatırım Teşvik sisteminde Kırıkkale 4. Bölge illeri içinde yer almaktadır. Ancak yatırımın organize sanayi bölgelerinde yapılması durumunda; Vergi İndirim ve Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği açısından firmalar bir üste Bölge (5. Bölge) için geçerli olan süre ve oranlardan istifade edebilmektedir. Teşvik sisteminin ilde başarıya ulaşabilmesi için ilgili tüm

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

paydaşlar ile ortak çalışmalar yürütülmekte ve firmaların sistemden en üst düzeyde istifade edebilmesi için gayret gösterilmektedir.

- **İş - Kur verileri**

d. Proje ve Ar-ge Faaliyetleri

2020 yılı Kırıkkale Üniversitesinde 12 Fakülte, 1 Yüksekokul, 7 Meslek Yüksekokulu ve 3 Enstitü ile eğitim-öğretim yapmaktadır.

Kırıkkale Üniversitesinde; Kırıkkale Üniversitesinde 2015 yılında faaliyete başlayan teknokent, üniversite öğretim üyeleri ve özel sektör kuruluşlarının bilimsel araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerini desteklemeyi Ar-Ge kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlamayı sanayi kuruluşlarının üniversite ve araştırma kurumlarıyla işbirliği yayabilmelerine imkân sağlamayı hedeflemektedir.

14 girişimciye ev sahipliği yapan Teknopark'ın 4.990 m2 brüt kapalı alanına sahip yeni binası tamamlanmış olup, ofis tahsisi yapılmıştır.

Kırıkkale Üniversitesinde 2015 yılında faaliyete başlayan Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKNOKENT), Üniversite öğretim üyeleri ve özel sektör kuruluşlarının bilimsel araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerini destekleyerek Ar-Ge kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlamayı, sanayi kuruluşlarının üniversite ve araştırma kurumlarıyla ulusal-uluslararası işbirliği oluşturmalarını hedeflemektedir.

4. İLDEKİ AVM BİLGİLERİ

Sıra	İLDE YER ALAN AVM'LER	AVM'nin Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan Esnaf ve Sanatkâr Siciline Kayıtlı Toplam İşletme Sayısı	AVM'de Esnaf ve Sanatkârlarca Kiralanan Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan Toplam Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler kapsamında Esnaf ve Sanatkâr İşletmesi Sayısı	AVM'de Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Kapsamındaki Esnaf ve Sanatkârlarca Kiralanan Toplam Satış Alanı (M2)
1	AYBİMAŞ	11.500	5	-	-	-
2	PODİUM	20.485	9	-	-	-

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

• İldeki Başlıca Marketler

İlimizde 7 adet yerel marketin 27 şubesi ve 474 çalışanı bulunmaktadır. Yine ilimizde 4 adet ulusal hizmet veren marketin 108 şubesi ve 511 çalışanı vardır.

5. İLDEKİ ESNAF VE SANATKÂRLARIN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Esnaf ve sanatlar tarafından belirtilen sorunların birçoğu bir biri ile bağlantılı sorunlardır. Birisinin varlığı bir diğerrinin oluşmasına neden olmaktadır. Bu nedenle esnaf ve sanatkârların sorunlarına çözüm üretirken sorunların birbirlerine olan etkilerinin dikkate alınması faydalı olacaktır. Esnafın işlerini etkileyen öncelikle rekabet satış/müşteri bulamama ve finansman ile ilgili sorunları vardır. Bu sorunları mevzuatın bilinmemesi işgücü maliyetlerinin karşılanamaması ve diğerr maliyetler ve kalifiye ara eleman sorunları eklenebilir Çıraklık eğitimine önem verilmesi çıraklıkla bu mesleklerin itibarı yükseltilmelidir.

İlimizde bulunan 1 Birlik ve 15 odanın başkan yönetim kurulları ve bazı esnafarla yıl içerisinde yapılan yüz yüze görüşmeler, sohbetler, araştırmalar, tutulan notlar çerçevesinde Covid-19 nedeniyle, mücbir sebeple iş yerlerini kapatılan işyerlerinin sıkıntılı olduğu görülmektedir. ESKK vermiş olduğu düşük faizli krediler ve Kira ve gelir kaybı desteği esnafımız tarafından olumlu karşılanmakla birlikte yetersiz olduğu ifade edilmektedir. Esnaf ve sanatkârın sorun ve çözüm önerileri şu şekilde sıralanabilir.

▪ Sorunlar Ve Çözüm Önerileri

- ✓ Covid-19 salgın sürecinde, mücbir sebeple kapatılan esnaf çok sıkıntılı olduğu görülmektedir. Özellikle Kahvehane, Servisçiler, Lokantalar, atari salonları, kantin kafeteryalar ve düğün salonları Covid-19 tedbirlerine uyararak tekrar açılması, 65 yaş üstü esnaf ve sanatkârların iş yerlerini açabilmesi,
- ✓ BAĞ-KUR primi ödenememektedir. Borçların 1 yıl ertelenmesi.
- ✓ İşyerleri zorunlu kapatılan veya kısmi çalışan esnafımız, nefes olabilmek bu zor durumdan kurtulmak için, en az bir yıl ödemesiz, düşük faizli 25 bin TL ESKK kredisi talep edilmektedir.
- ✓ Servisçiler Esnafının araçlar için akaryakıttaki KDV ve ÖTV bir yıl kaldırılmasını, elektrik ve doğal gaz faturalarının en az 3 ay süreyle ötelenmesini,
- ✓ ESKK kullanan kredilerin en az 6 ay ödemelerin durdurulması,
- ✓ Mücbir sebeple iş yeri kapalı olan esnaftan tabela vergisi, çevre vergisi ve işgaliye harcı geçici olarak alınmamalı, vergi, SSK ve BAĞ-KUR prim borçları 1 yıl boyunca faizsiz ötelenmesi,
- ✓ Aynı meslek alanında benzer işi yapan işyerleri sürekli çoğalmaktadır. Özellikle neredeyse her semtte BİM, A-101 gibi zincir marketler yer almaya başlamıştır. İlimizde ayrıca iki tane AVM vardır. Bunlar birçok meslek alanında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkâr karşısında yüksek rekabet gücüne sahiptirler. Bunların sayılarına sınırlandırma getirilmesi,

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

- ✓ Çıracak olarak çalışmak isteyen gençlerin giderek azalması sonucunda, çırak yerinde daha yüksek maliyetli kalfa veya usta çalıştırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda, kim zaman gelir düzeyi düşük olan esnaf ve sanatkârlar, kalfa çalıştırmayıp işyerlerinde çırak ve kalfanın işini kendileri yapmaktadırlar. Çıraklık ve eleman ihtiyacını karşılamak üzere, çıraklara devlet tarafından asgari ücretin 4/1 ödenmeli ve sigorta yapılması,
- ✓ Yeni bir iş yeri açılmasına Belediyelerce ruhsat n verilirken aynı sokak, cadde veya semtte aynı meslek alanında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların iş potansiyelinin olumsuz etkilenebileceği dikkate alınması,
- ✓ Esnaf ve Sanatkâr Odalarının yeniden yapılandırılması
- ✓ Esnaf ve Sanatkâr Odalarında gelir sıkıntısı nedeniyle personel istihdam edilememektedir.
- ✓ İlimizde Esnaf ve Sanatkâr Odalarının hizmet binaları yoktur. Kiralarda metruk yerlerde ikame etmektedirler.
- ✓ Kamu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Üniversite işbirliği sağlanamamaktadır. Bunun için TSO benzeri bir yapı kurulmalıdır.

6.İLDEKİ MESLEKİ EĞİTİM İHTİYAÇLARI

Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde, ilimizde bulunan tüm Fırıncılar ve oto tamirciler iş kur ve TSO ile işbirliği sağlanarak esnaf ziyaretleri yapılmıştır. Bu kapsamda fırıncılardan gelen talep üzerine ülkemizde ilk defa “pişirme ve hamurcu” meslek eğitim kursu açılmıştır. Kurslar sonrasında sertifika verilen kursiyerler fırınlarda işe yerleştirilmiştir. Ayrıca ilimizdeki tüm oto tamirciler ziyaret edilerek “otomotaik şanzıman tamirciliği” kursu açılması için girişimlerde bulunulmuş yeterli talep gelmediği için kurs açılmamıştır.

▪ İşgücü Yetiştirme (Mesleki Eğitim) Faaliyetleri

İlimizde İŞKUR İl Müdürlüğünce işverenlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün temini için mesleki eğitim kursları planlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2019 yılında 752 kişinin katıldığı 41 mesleki eğitim kursu projesi düzenlenmiştir. 2020 yılında 42 meslek meslek eğitim kursunda 1575 katılımcı yararlanmıştır.

▪ İşbaşı Eğitim Programları

İşbaşı eğitim programı İŞKUR’a kayıtlı işsizlerin, esnafın işyerlerinde işbaşı (staj) yaparak meslek edinmelerinin sağlanması amacıyla planlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2019 yılında 619 program uygulanmış bu programlardan 1.688 kişi yararlanmıştır. 2020 yılında 586 program uygulanarak 2273 kişi yararlanmıştır.

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

7. İÇ VE DIŞ PAZAR İMKÂNLARI

İlimizde Esnaf ve Sanatkârlarca üretimi gerçekleştirilen ürünler arasında maden alanında öne çıkan ürün tuz ve hazır giyim alanında ise gelinliklerdir. Gelinlik yurt içinde birçok ile yurtdışında ise bazı ülkelere gönderilmektedir. Delice ilçemizde çıkarılan tuz yurt içinde pazarlanmaktadır. İlimizde Valilikçe kurulan Yöresel Ürünler Satış merkezinde kadın kooperatiflerinin ürettiği yöresel ürünler ve çiftçilerimiz ürettiği ürünler pazarlanmaktadır. Ayrıca kurulacak olan internet sitesiyle yöresel ürünlerimiz pazarlanabilecektir.

Ürünlerin pazarlama ve tanıtımında ildeki belediyeler, kaymakamlık ve valilik gibi devlet kanallarının devreye girmesi, fuar veya festival gibi etkinlikler düzenlemesi ve ilimize özgü üretim yapan Esnaf ve Sanatkârlara gerekli destekleri sağlamalıdır.

Ayrıca Bakanlığımızca KOOP-DES kapsamında kadın kooperatiflerine verilen hibe destekleri devam etmelidir.

8. ESNAF VE SANATKÂRLARIN DESTEKLENMESİ

Kovid-19 Salgınının Etkilerini Azaltmak İçin amacıyla ilimizde kapatılan KESOB üyesi kahvehane, çayocağı, ve berber kuaförlerden oluşan 607 esnafa toplam 200 bin TL nakdi destek sağlanmıştır. Ayrıca yine aynı işadamları tarafından Valilikle işbirliği yapılarak 1000 gıda kolisi dağıtımı yapılmıştır.

Ayrıca Esnaf ve Sanatkâr Odalarından gelen talep üzerine Bakanlığımızca Ekonomik Tedbirler kapsamında alınan tedbirler çok faydalı olmuştur. Esnaf ve Sanatkâr Odalar Başkanlarıyla yapılan görüşmelerde **ESKK bir yıl ödemesiz, düşük faizli en az 25.000.-TL ödeme yapılması talep edilmiştir.**

- Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri ve Halkbank aracılığıyla kullanılan Hazine destekli kredilerin faizlerinin düşürülmesi, taksitlerinin bir yıl süre ile ertelenmesi,
- Bu dönemde işlerinin olumsuz etkilendiğini beyan ederek talepte bulunan esnaf ve sanatkârların Halkbank'a olan kredi borçları, Nisan, Mayıs ve Haziran anapara ve faiz ödemeleri 3 ay süreyle ve faizsiz olarak ertelenmesi
- Kredi Garanti Fonu limitini 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkartacak, kredilerde önceliği gelişmelerden olumsuz etkilendiği için likidite ihtiyacı oluşan ve teminat açığı bulunan firmalar ile KOBİ'lere verilmesi.
- KOVİD-19 salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilendiği için nakit akışı bozulan firmaların bankalara olan kredi anapara ve faiz ödemelerini asgari 3 ay öteleyecek ve gerektiğinde bunlara ilave finansman desteği sağlanacak.
- Halkbank KOVİD-19 salgınıyla mücadele için 'Esnaf Destek Paketi' açıkladı. Paketle, esnaf ve sanatkârlara 25 bin TL nakit kredi, 25 bin TL ticari kart desteği verecek. Bugüne kadar faiz destekli kredilerden yararlanmamış olan esnaf ve sanatkârlara kullanılacak İşletme Kredisi'nin limiti 25 bin TL olacak. 36 ay vadeli kredi 6 aya kadar ödemesiz dönemli kullanılacak. Perakende ticaret, ulaştırma, imalat ve yiyecek-konaklama meslek kolları başta olmak üzere esnaf ve sanatkârlar, söz konusu krediyi yüzde 4.5 faiz oranıyla kullanılması.

KIRIKKALE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

ESNAF VE SANATKÂRLAR RAPORU

2020

- Kırıkkale esnaf ve sanatkârı için hükümetin önceki yıllarda uygulamış olduğu can suyu kredisi gibi faizsiz kısa vadeli düşük rakamlı kredilerin yerinde uygulandığı ve esnafın motivasyonunu artırdığı gözlemlenmektedir.
- Bu amaçla mevcut KSS ve OSB'lerde sektörle kümelenmeler kendiliğinden daha çok mobilya ve enerji yatırımlarına yönelirken Kırıkkale ilinde ARGE çalışmaları Kırıkkale Üniversitesi Kurulu bulunan Teknoparka endekslemiş durumdadır. Gerek işletmelerin küçüklüğü gerekse imalat sanayinin daha çok kamu ağırlıklı olması nedeniyle TEKNOPARK sayesinde katma değeri yüksek ürünlerin ARGE çalışmalarının yapılması hedeflenmektedir.

9. POLİTİKA VE STRATEJİLERİN UYGULANMASI

Ülkemiz için ekonomik büyüme esnasında esnafın varlığını koruyabilmesi öncelikle dikkat edilmesi gereken bir süreçtir. Kaldı ki tüm gelişmiş ekonomilerde bile, küçük imalat, tamir sanayi el sanatları gibi yüzyıllar boyunca varlığını devam ettirecek sektörlerin varlığı göz ardı edilmemelidir. İlimizde bu amaçla mahalli yönetimler başta olmak üzere yer tahsisi yapılarak, gıda toptancıları toplu işyeri, küçük sanayi siteleri ve mevcut sanayinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi hususunda kısa ve uzun vadeli çalışmalar yapılmaktadır.

Pazarlama yöntemleri itibariyle araçların azaltılması ve perakende sektörüne dev yatırımcıların girmesi ile AVM sayıları artmakta hem gıda ve ihtiyaç maddelerindeki kârlılık oranı aşağı çekildiğinden hem de işletme sermayesi güçlüğü nedeniyle küçük esnaf perakende sektöründen çekilmektedir.

Yatırımlarda ise, yeni teşvik sistemi gereğince uygulanacak Bölgesel ve Sektörel Teşvik Sistemi uyarınca İlimiz 4. Bölgede yer almakta olup, yeni teşvik sisteminin uygulanmasıyla İlimizde yeni yatırımların, rekabet gücünün ve istihdamın artacağı düşünülmektedir.

Esnaf ve sanatkârın rekabet gücünün artırılması için temel girdiler anlamında organizasyonlar düzenlenerek, ham maddeye yüksek opsiyonlu ve aracısız ulaşılması sağlanmalı, toplu işyerinde müşterek hareket etmeleri, profesyonel yöneticiler aracılığıyla kümelenmeleri sağlanmalıdır.

Markalara karşı küçük esnafın rekabet gücünün artırılması amacıyla başta vergi ve muafiyetleri uygulanmalı mahalli, özgün ve nitelikli küçük imalat koruma altına alınmalıdır.